

סא :

עין משפט
גר מצוה

עג א מ"י מ"ה ת"ה יתיר
המורה ס"ו ו' סגן שפן
ג'
עג ב מ"י מ"ה מהלכות בית
המדרש ס"ו ה'
עג ג מ"י מ"ה סג תלמי ח'
עג ד מ"י מ"ה סג תלמי ח'
עג ה מ"י מ"ה סג תלמי ח'
עג ו מ"י מ"ה סג תלמי ח'
עג ז מ"י מ"ה סג תלמי ח'
עג ח מ"י מ"ה סג תלמי ח'
עג ט מ"י מ"ה סג תלמי ח'

רבינו הגאון

ראה שואבת כל מיני
מסקין, טהור מחוק, קיבה
ישיבה, נטר הישן יתן
הנדר, קרקבן טהור, כבד
כונס, מרה וזרקת בו פשה
ומנחתו (עסק) (מקול),
החלן לו, אנה גמורו שיש
או ישנו שישו מיד מת, חט
רבנן צדיקים יצר טוב
שופטן שנאמר ולכי הלל
בקרבי, רשעים יצר רע
שופטן שנאמר נאום ששע
לשע בקרב לבו וכו',
בטוים זה וזה שופטן,
שנאמר כי יעמוד ליפין
אבינו, אסר מרה בנפ אבי
בינוניין אנו, אסר ליה אבי
אי אנו בינוניין אנו, לא שבע
מר חיי לכל ביריה, אסר
רבה ידע איניש בנפשיה אי
נשך אי ישרע הוא, וכל
נשך אפילו נוטל את
נפשו, ורוב רבנן פליגי ביה
גזרה מלכות הרשעה שטר
על ישראל, שכל העוסק
בבתיא ידק בשרה, הלך
פסופ וכל, עד שהשיגו
את ר' עקיבא להורגה, וכן
קריח שמע היה, והיה מקבל
עליו מלכות שמים, אמרו לו
התלמידי רבנו עד כאן, אסר
לתן כל ימי חייתו מצטער
אחרי רכובי ככל נפשך
ואפילו נוטל את נפשי,
ועכשיו שבא לידי לא
אקיימנו, לא הספיק לנמור
את דברו עד שיצוה נשמתו
באחר, יצוה בת קול אשר
ר' עקיבא שיצוה נשמתו
באחר, בתני' לא יקל אדם
את ראשו כנגד שער
המורה המפון כנגד בית
קודש הקדשים, אוקמה ר'
יוחנן מן הצופים ולפנים
וברואה, ובמקום שאין גדר,
ובזמן שהשיגו שורה,
פירוש, לא יקל אדם את
ראשו, לא יהלך בהרפת
ראש בקומה וקופה אלא
בכפיפה קיפה ובהרפת
ראש, תניא הנמש בכל
מקום לא יפנה מורה ומערב
אלא צפון ודרום ובגליל
אפילו צפון ודרום וכו',
וקיימנו לא כדבי עקיבא אסור
ליהנות מורה ומערב בכל
מקום ואפילו בבתיא לארץ
לא, דהא רבה היה מנה
ליבנו מורה ומערב כולו,
סודוהו כד' שישיה רבלי על
הלכיהם שהן נתנין מורה
ומערב, יכראו פניו ואחוריו
צפון ודרום, ואסר אנא רב
עקיבא סבירא לי דאמר
אפילו בחיפה לארץ אסור
להינות מורה ומערב.

הרואה פרק תשיעי ברכות

שואב כל מיני משקין, אע"פ שהן נכנסין בכרס דרך הושת
הריאה מוללתן ושואבתן מבעד לדופני הכרס: וזרקם בו טפה, מרה
ומנחתו מן הכעס: שוחק, שחוק: קרקבן, צעוף הוא המסס בנהמה:
סופן, המאלל: אף, המועט: נעור, מקילו משמחו: נעור הישן

ריאה שואבת כל מיני משקין כבד כועס
מרה וזרקת בו טפה ומניחתו מחול שוחק
קרקבן טוחן קיבה ישנה אף נעור נעור
הישן ישן הנעור נמוק והולך לו תנא אם
שניהם ישנים או שניהם נעורים מיד מת
תניא רבי יוסי הגלילי אומר צדיקים יצר
טוב שופטן שנאמר יולבי חלל בקרבי
רשעים יצר רע שופטן שנאמר ינאם פשע
לרשע בקרב לבו אין פחד אלהים לנגד
עיניו בינונים זה וזה שופטן שנאמר יעמוד
ליפין אביון להושיע משופטי נפשו אמר
ר'בא כגון אנו בינונים אמר ליה אבוי לא
שביק מר חיי לכל בריה ואמר רבא לא
איברי עלמא אלא לרשיעי גמורוי או לצדיקי
גמורוי אמר רבא לרשע אינש בנפשיה אם
צדיק גמור הוא אם לאו אמר רב לא איברי
עלמא אלא לאחאב בן עמרי ולר' תנינא
בן דוסא לאחאב בן עמרי העולם הזה ולרבי
תנינא בן דוסא העולם הבא: ואהבת את
י"י אלהיך: תניא ר' אליעזר אומר אם
נאמר בכל נפשך למה נאמר בכל מאריך
ואם נאמר בכל מאריך למה נאמר בכל
נפשך אלא אם יש לך אדם שגופו חביב
עליו מממונו לכך נאמר בכל נפשך ואם
יש לך אדם שמומונו חביב עליו מגופו לכך
נאמר בכל מאריך ר' עקיבא אומר בכל
נפשך אפילו נוטל את נפשך תנו רבנן
פעם אהת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו
ישראל בתורה אם פפוס בן יהודה ומצאו
לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהלות רביצים
ועוסק בתורה אמר ליה עקיבא אי אתה
מתורא מפני מלכותי אמר לו אמשול לך
משל למה הדבר דומה לשועל שהיה מהלך
על גב הנמר וראה דגים שהיו מתקבצים
ממקום למקום אמר להם מפני מה אתם
בורחים אמרו לו מפני רשות רשות
שתעלו ליבשה וגדור אני ואתם כשם שדרו אבותי עם אבותיכם אמרו לו אתה הוא שאומרים עליך
פקח שבחיות לא פקח אתה אלא טפש אתה ומה במקום חיותנו אנו מתיראין במקום מיתתנו על אחת
כמה וכמה אף אנחנו עכשיו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה יכי הוא חייד ואורך ימדך כך
אם אנו הולכים ומבטלים ממנה עאי"ו אמרו לא היו ימים מועטים עד שתפסוהו לר"ע ותכשוהו בבית
האסורים ותפסו לפפוס בן יהודה ותכשוהו אצלו אמר לו פפוס מי הביאך לכאן אמר ליה אשריד רבי
עקיבא שנתפסת על דברי תורה איני לו לפפוס שנתפס על דברים בטלים בשעה שהוציאו את ר' עקיבא
להריגה זמן ק"ש היה והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים
אמרו לו התלמידיו רבינו עד כאן אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו נוטל
את נשמתך אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו היה מאריך באחד עד שיצתה
נשמתו באחד יצתה ב"ק ואמרה אשריד ר"ע שיצאה נשמתך באחד אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה זו תורה
וזה שכרה ממתיים ידך י"י ממתים וגו' אמר להם חלקם בחיים יצתה בת קול ואמרה אשריד ר"ע שאתה
מוזמן להי' הקעה"ב: לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המורה שהוא מכון כנגד בית קדשי הקדשים
וכו': אמר רב יהודה אמר רב לא אמרו אלא מן הצופים ולפנים וברואה איתמר נמי א"ר אבא בריה דרבי
חייא בר אבא הכי אמר רבי יוחנן לא אמרו יאלא מן הצופים ולפנים וברואה ובשאיין גדר ובזמן שהשכינה
שורה ת"ר הנפנה ביהודה לא יפנה מורה ומערב אלא צפון ודרום ובגליל לא יפנה אלא מורה ומערב
ורבי יוסי מתיר שהיה ר' יוסי אומר לא אסרו אלא ברואה ובמקום שאין שם גדר ובזמן שהשכינה שורה
וחכמים אסרים חכמים היינו ת"ק איכא בינייהו צדיק תניא אידך הנפנה ביהודה לא יפנה מורה ומערב
אלא צפון ודרום ובגליל צפון ודרום אסור מורה ומערב מותר ורבי יוסי מתיר שהיה רבי יוסי אומר לא
אסרו אלא ברואה רבי יהודה אומר בזמן שבית המקדש קיים אסור בזמן
שאין בית המקדש קיים מותר רבי עקיבא אומר בכל מקום רבי עקיבא
היינו ת"ק איכא בינייהו חוץ לארץ רבה הווי שדיין ליה לבני מורה
ומערב אול אבוי שדנהו צפון ודרום על רבה תרצנהו אמר מאן האי
דקמצער לי יאנא כר' עקיבא סבירא לי דאמר בכל מקום אסור:
תניא

מסורת הש"ס

16 (ב) יבוא יבואקום ח"י רה
והוא יבוא יבואקום ח"י רה
פירושיו, ד"ה וזה אלא אלא
א"י מר לרע סחור, ס'
ספסיס סה סחורין דה,
יחמ מ"ג, א) ולתנו רמז
תהליך אלה ר' מקיבל אומר
אל תאמר בכל נפשך ק"ו כל
מתוך אלה כל מרה ומרה
שהוא נהרין לן מן נמת
הטור כין מלמד סחורטת,
ד) וספיה טפח: הרשעה,
ה) נמתו טו: ז) וי' חות'
מתו טק: ד"ה מותין ור',
ז) ספיה: טקרי לני ית,
ח) ונפיל ח"י.

תורה אור השלם

1. כי בני אבותינו אביו ולבי
הכל בקרב:
2. נאם פשע לרשע בקרב
לבי אין פחד אלהים לנגד
עיני: תלמיס ל"ב
3. כי יעמוד ליפין אביון
להושיע משופטי נפשו:
התלים ט"ז לא
4. לארבה את יי אלהיך
לשמע בקול ולידבקה בו כי
והא יתקך וארך ימך
לשבת על הארצה אשר
ישבע יי לאבותיך לאבירות
ליצחק וליעקב לתת
דבריס ל' כ
5. ממתים ידך יי ממתים
מתילי חלקם בחיים ומתן
התעלה בטנם ישבעו בנים
ותצדק יתקם לעוללית:
תהלים י"ז יד

מוסף רש"י

1. ימות נאמר בכל מאריך.
2. ימות הצניע שפן וכל שפן
מחייב, ויחמ פ"ג וישי"ו
מחייב ס"ג, לכך נאמר
בכל מאריך, לומר שהא
לחמנו חסיהן כי יתיר מכל
המרי לן (סנחוריו' ע'ד) לפי
שנפסיס זה חסיהן שפנים
זה חסיהן לכן התרבו שפנים
לומר אלוה את נפולח יתיר
מן האבי לך נפסיס ט"ט.
בספרות, ספסות טוסה
ע"ד כאן, לומר צדיק
אי חמה מוח טומנו רש"י
נע"י, ממתים ידך ה'.
1. חתם סופר ספסיס ממתים
לומר ממתים אסור להם,
הקב"ה, חלקם בחיים ט"ט.